

MÅL NR 19311-11, ENHET 11; JONAS EKLUND ./. STOCKHOLMS KOMMUN ANG LAGLIGHETSPRÖVNING

Beslutet

Stockholms kommun genom Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd, nedan kallad staden, hade efter skrivelse från Love Edenborg m.fl. (mp), Magnus Dannqvist m.fl. (s) Rosa Lundmark (v) uppdragit åt förvaltningen att besvara frågor om rättelse av avknopningsbeslut som upphävts av Regeringsrätten gällande Vantörs hemtjänst. Nämnden beslutade vid sammanträde 2011-08-25,

§ 9, ”Rättelse av olagligt ”avknopningsbeslut” som upphävts av Regeringsrätten – svar på skrivelse”, att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelse.

Beslutet har överklagats och förvaltningsrätten har förelagt staden att yttra sig över överklagandet. Med anledning härav får staden anföra följande.

Inställning

Staden yrkar i första hand att överklagandet ska avvisas. I andra hand bestrider staden klagandens yrkande att beslutet skall upphävas.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden beslutade 2007 om avveckling av hemtjänsten i Rågsved och Hagsätra och om överlåtelse av inventarier till Vantörs hemtjänst AB. Beslutet överklagades. Sedan länsrätten avslagit klagandens inhibitionsyrkande och därefter funnit beslutet lagligt tecknades en överenskommelse om överlåtelse av inventarier mellan staden och Vantörs hemtjänst AB. Beslutet upphävdes sedermera i sin helhet av Regeringsrätten.

Om ett beslut som upphävs redan har verkställts så ska enligt 10 kap 15 § kommunallagen det organ som fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska meddelas utan oskäligt dröjsmål.

I samband med att Regeringsrättens dom anmäldes till nämnden i oktober 2010 redovisade förvaltningen att möjligheterna till rättelse utreddes och i bilaga angavs i en analys av domen att kontakt med motparten skulle tas. Förvaltningen skulle återkomma med redovisning kring detta.

Skrivelse och tjänsteutlåtande inför det nu överklagade beslutet framgår av bilaga. Yrkandena som de framställdes vid sammanträdet motsvarar i huvudsak de yrkanden som framställdes i

skrivelsen. I tjänsteutlåtandet redogörs för förutsättningarna för, och vilka, rättelseåtgärder som då vidtagits och pågick i anledning av Regeringsrättens dom. Rättelsearbetet var ännu inte avslutat.

Förvaltningen har vid nämndens sammanträde 2011-09-29, § 5, redovisat resultatet av de förhandlingar som förts och nämnden godkände därvid den överenskommelse som nåtts mellan parterna. Även det beslutet är överklagat.

Överklagandet

Som grund för upphävande av beslutet anförs att beslutet skulle strida mot lag då nämnden inte iakttagit vad som åligger den enligt 10 kap 15 § kommunallagen. Detta ska, som överklagandet får förstås, ha skett genom att nämnden inte vidtagit åtgärder i enlighet med yrkanden som framställts i skrivelsen.

Bemötande

Enligt nämnden är beslutet av sådan rent förberedande art som medför att det enligt 10 kap 2 § 2 p kommunallagen inte är överklagbart. I ärendet redovisas förutsättningarna för rättelsearbetet och hur det dithills bedrivits. När det arbetet avslutats avsåg förvaltningen att återkomma till nämnden med redovisning av detta för nämndens ställningstagande. Först när nämnden slutligt tagit ställning till förvaltningens arbete och förslag, och beslutat hur rättelsen av verkställigheten ska genomföras finns ett överklagbart beslut. Sådant beslut fattades, som nämnts ovan, av nämnden 2011-09-29 och det beslutet är föremål för prövning i annat mål. Överklagandet ska därför avvisas.

Om överklagandet ska prövas i sak konstateras inledningsvis att det är beslutets laglighet, ej dess lämplighet som skall prövas.

För laglighetsprövning gäller enligt 10 kap 8 § kommunallagen att ett överklagat kommunalt beslut skall upphävas om

1. det inte har tillkommit i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
4. beslutet strider mot lag eller annan författning.

Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Klaganden anför att beslutet skulle strida mot lag.

Nämnden har enligt 10 kap 15 § kommunallagen en skyldighet att utan oskäligt dröjsmål se till att verkställigheten av det upphävda beslutet rättas i den utsträckning som det är möjligt.

Aktuellt beslut avser svar på skrivelse och innefattar en redovisning av bl a kontakter med motparten. Hur rättelsearbetet ska bedrivas är nämndens sak att bedöma. Det bör noteras att det förarbetsuttalande som klaganden citerar innehåller ytterligare, mer nyanserade delar:

Kommunalrättskommittén (SOU 1971:84 s. 147):

”... Kommunstyrelsen bör emellertid i syfte att minska eventuella förluster ha en viss frihet att välja metod och tidsplan för återgång. I princip bör dock gälla att återgång skall genomföras utan onödigt dröjsmål. Undantagsvis kan situationer tänkas förekomma där återgångsförfarande skulle medföra så omfattande ekonomiska förluster för kommunen att det skulle te sig orimligt att uppehålla ett krav på återgång. Genom att alternativa återgångsförfaranden mestadels finns att tillgå måste sådana situationer bli mycket ovanliga. Återgångsförfarande är ibland omöjligt att genomföra. Om verkställigheten exempelvis består i en utbetalning kan återkrav vara uteslutet på civilrättsliga grunder. I fall där betalningsmottagaren är återbäringskyldig kan återbäring vara utesluten på grund av bristande betalningsförmåga. När återgångsförfarandet även i ett längre tidsperspektiv framstår som omöjligt att genomföra måste kommunstyrelsen ha rätt att avskriva återgångsärendet.”

Den 1 juli 2002 förtydligades bestämmelsen (SFS 2002:438). I propositionen anfördes (prop. 2001/02:122 s. 18 f.):

”....

Förslaget ger också kommuner och landsting en viss flexibilitet i beredningen av ett ärende om rättelse. Någon ytterligare precisering av inom vilken tidsperiod rättelse skall ske är enligt regeringens mening inte erforderlig. Ställningstagandet till frågan om rättelse bör dock i de flesta fall kunna ske relativt snabbt.

Syftet med den föreslagna ändringen är att ett formellt beslut i frågan om rättelse skall fattas. Civilrättslig bundenhet kan föreligga trots att ett beslut har upphävts. Detta problem får dock liksom i dag lösas från fall till fall.”

Klaganden anför att nämnden avslagit yrkanden i skrivelsen och synes mena att avslag avseende tre av dessa medför att beslutet strider mot lag. Nämnden kommenterar detta enligt följande.

Yrkande 1: Enligt klaganden måste en värdering ske för att förhandlingar med motparten ska kunna föras. Som framhålls i tjänsteutlåtandet är förutsättningen för förhandlingar att motparten samtycker därtill, vilket gäller oberoende av om en värdering utförts eller ej.

Yrkande 2: Klaganden anger att nämnden inte framställt begäran till motparten att den ska medverka till rättelse. När Regeringsrättens dom anmälades till nämnden redovisade förvaltningen att möjligheterna till rättelse utreddes och i bilaga angavs i en analys av domen att kontakt med motparten skulle tas. Redovisningen godkändes av nämnden.

Yrkande 3: Enligt klaganden har inte undersökts vilka rättsliga möjligheter som finns att förmå motparten att medverka till rättelse. En juridisk bedömning av de rättsliga möjligheterna att förmå motparten att medverka till rättelse har gjorts och redovisats till nämnden, såväl i ärendet där Regeringsrättens dom anmälades till nämnden som i nu aktuellt ärende.

I ärendet avseende det överklagade beslutet redovisades skrivelsen och förvaltningens förslag till svar vari redogjordes för rättelsearbetet. Ordföranden ställde framställda förslag mot

varandra och fann att nämnden beslutat i enlighet med förvaltningens förslag. Nämnden godkände förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

I senare beslut har det slutförda rättelsearbetet och den överenskommelse som träffats med motparten godkänts av nämnden.

Enligt staden har klaganden inte visat något som skulle innebära att det överklagade beslutet skulle vara olagligt enligt 10 kap 8 § kommunallagen. Överklagandet ska därför avslås.

Bilaga: